

Kalastus ja saaliit Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006

Ari Haikonen



Kalastus ja saaliit Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006

Ari Haikonen

Helsinki 2007

Uudenmaan ympäristökeskus



UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN RAPORTTEJA 11 | 2007
Uudenmaan ympäristökeskus

Kannen taitto: Reetta Harmaja
Kannen kuva: Tero Taponen

Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki, 2007

Julkaisu on saatavana internetistä:
<http://www.ymparisto.fi/uus/julkaisut>

ISBN 978-952-11-2845-5 (PDF)
ISSN 1796-1742 (verkkokj.)

SISÄLLYS

1 Johdanto	4
2 Kyselyn toteutus	5
2.1 Aineisto ja menetelmät	5
2.1.1 Perusjoukko, otanta, vastausaktiivisuus ja osa-aluejako	5
2.1.2 Aineistojen käsittely	8
3 Tulokset.....	9
3.1 Kalastus vuonna 2006	9
3.2 Kalasaaliit.....	13
3.3 Siikojen ja harjusten kokojakaumat	14
3.4 Rapusaaliit.....	14
3.5 Havainnot ja mielipiteet	16
4 Tulosten tarkastelu.....	19
4.1 Otos, saaliit ja kalastus.....	19
4.2 Rapusaaliit ja ravustus	19
4.3 Istutusten tuloksellisuus	20
4.4 Vastaaajien vapaat kommentit	21
5 Sammandrag.....	22
Liitteet.....	24
Kuvailulehti	34
Presentationsblad.....	35

1 Johdanto

Vuosina 1990–1997 Uudenmaan ympäristökeskus toteutti Itä-Uudellamaalla Ruotsinpyhtään ja Lapinjärven kuntien alueella Taasianjoen järjestelyhankkeen, johon sisältyi mm. jokiperkauksia sekä koskimaisten pohjakynnysten rakentamisia. Hankkeen tarkoituksena oli estää joen haitallinen tulviminen ja edistää joen virkistyskäyttöä ja kalataloudellista merkitystä. Järjestelytyön kalataloudellisten haittojen kompensoimiseksi Uudenmaan ympäristökeskus istutti vuosina 1997–2004 Taasianjokeen 17 000 täpläräpua ja 28 000 vaellussiian poikasta (Lempinen 2005).

Täpläräpuistutusten tuloksellisuuden seuraamiseksi on tehty koeravustuksia ja sähkökalastuksia vuosina 2000–2006. Vuosien 2000–2004 aikana tehtyjen seuranta-tutkimusten tuloksista on valmistunut raportti (Lempinen & Lepänaho 2005). Vuosien 2005 ja 2006 aikana tehdyistä tutkimuksista tullaan kertomaan vuonna 2008 julkaistavassa seurannan loppuraportissa.

Uudenmaan ympäristökeskuksen Taasianjokeen tekemät istutukset ja niiden seuranta perustuvat Uudenmaan TE-keskuksen hyväksymään istutus- ja seuranta-suunnitelmaan (Lempinen 2005). Seurantaan kuuluu myös kalastustiedusteluna tehtävä täpläräpu- ja siikasaaliiden seuranta, josta tämä raportti kertoo.

Taasianjoen ympäryskuntien alueella toteutettiin kalastustiedustelu huhtitoukokuussa 2007. Kyselyllä haluttiin selvittää Taasianjoesta ja sen edustalla sijaitsevasta Kullanlahdesta vuonna 2006 saatuja kala- ja rapusaaliita. Kalastustiedustelun ensisijaisena tarkoituksena oli seurata Taasianjoen kompensoitotutusten tuloksellisuutta. Kyselyn toteutti Kala- ja vesitutkimus Oy Uudenmaan ympäristökeskuksen tilauksesta. Taasianjoen ja Kullanlahden vuoden 1996 kala- ja rapusaaliita, kalastusta ja ravustusta on aikaisemmin tiedusteltu vuonna 1997 (Lempinen 2005).



Kuva 1. Taasianjokeen tehtiin vuosina 1990–1997 useita koskimaisia pohjakynnyksiä. Kuva: Pasi Lempinen.

2 Kyselyn toteutus

2.1 Aineisto ja menetelmät

2.1.1 Perusjoukko, otanta, vastausaktiivisuus ja osa-aluejako

Tiedustelu toteutettiin väestökisteripohjaisena otantakyselynä. Tiedustelu osoitettiin Lapinjärven ja Ruotsinpyhtään kunnissa sijaitsevien Taasianjokeen ulottuvien kylien pysyvästi asuville ruokakunnille eli alueen talouksille sekä kesäasunnon omistajien ruokakunnille. Ruotsinpyhtään kunnasta tiedustelussa olivat mukana Vahterpään, Kullan ja Tesjoen kylät. Lapinjärven kunnasta mukana olivat puolestaan Harsböle, Lapinkylä, Pekinkylä, Heikinkylä, Lindkoski, Kirkonkylä, Vasaran- kylä, Pukaro ja Kimonkylä.

Perusjoukko koostui 1 327 paikkakunnalla pysyvästi asuvasta sekä 408 vapaa-ajan asunnon omistavasta ruokakunnasta. Kalastustiedustelulomakkeet (liite 1) lähetettiin huhtikuun alussa postitse kaikkiaan 500 eli noin joka kolmannelle ruokakunnalle (taulukko 1). Osoitetiedot olivat peräisin Väestökisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä (lupa 507/1993).

Taulukko 1. Taasianjoen ja Kullanlahden kalastustiedustelun perusjoukko ja otanta vuonna 2006. Kalastustiedustelu suunnattiin ruokakunnille eli perusjoukko ja otanta koskevat ruokakuntia, ei yksittäisiä henkilöitä.

	perusjoukko	tiedusteluita lähetetty
Ruokakunnat	1327	380
Mökkiläiset	408	120
Yhteensä	1735	500

Kyselyyn vastaamattomille ruokakunnille lähetettiin muistutuskirje noin kaksi viikkoa kyselyn lähettämisen jälkeen vastausaktiivisuuden kasvattamiseksi. Tämän jälkeen lähetettiin vielä uusintakysely noin kahden viikon päästä niille, jotka eivät vielä olleet vastanneet.

Kaikkiaan vastauksia saatiin 330 kappaletta eli vastausaktiivisuus oli 66 %. Moilanen ja Lappalainen (1999) totesivat, että 70–80 % vastausaktiivisuutta voidaan pitää hyvänä, joten Taasianjoen ja Kullanlahden kyselyn vastausprosenttia voidaan pitää vähintäänkin kohtuullisena. Väestökisteripohjaiseksi kyselyksi vastausaktiivisuutta voidaan pitää jopa hyvänä. Vuonna 1997 toteutetussa Taasianjoen ja Kullanlahden kyselyssä vastausprosentti oli vain 36 % (Lempinen 2005). Tällöin kysely tosin tehtiin vain kahden kontaktikerran kyselynä.

Eniten palautuksia saatiin ensimmäisellä kierroksella (taulukko 2). Mökkiläisistä noin joka viides oli kalastanut tiedustelualueella, kun paikallisista ruokakunnista kalastusta oli harjoittanut vain 13 % vastanneista (taulukko 3). Kalastaneista yli 90 % oli saanut saalista (taulukko 3).

Taulukko 2. Taasianjoen ja Kullanlahden kalastustiedustelun palautusten määrät kierroksittain vuonna 2006.

	palautukset
1. kierros	146
2. kierros	83
3. kierros	101
Yhteensä	330

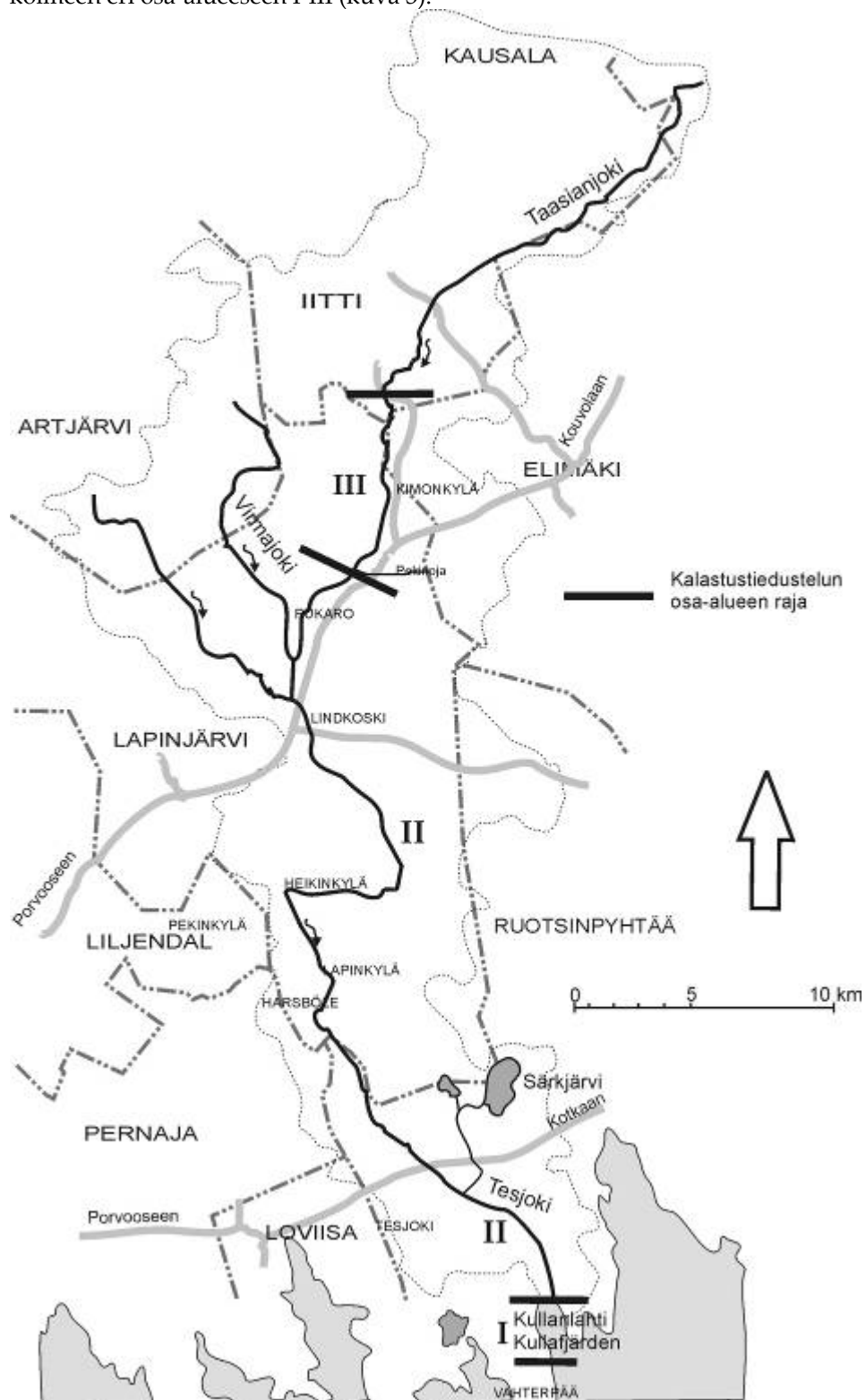
Taulukko 3. Taasianjoen ja Kullanlahden kalastustiedustelun palautusten määrät ja vastausprosentti vuonna 2006.

	vastanneita	vastaus-%	kalastanut	%-osuus	saanut kalaa	%-osuus
Ruokakunnat	257	68 %	34	13 %	31	91 %
Mökkiläiset	73	61 %	15	21 %	14	93 %
Yhteensä	330	ka. 66 %	49	ka. 15 %	45	ka. 92 %



Kuva 2. Särki on Taasianjoen tavallisimpia saalislajeja. Kuva: Ari Haikonen.

Kalastuksen alueittaisen kohdistumisen selvittämiseksi tiedustelualue oli jaettu kolmeen eri osa-alueeseen I-III (kuva 3).



Kuva 3. Taasianjoen ja Kullanlahden kalastustiedustelun osa-aluejako vuonna 2006.

2.1.2 Aineistojen käsittely

Tulosten esittämisessä on noudatettu *Kalataloustarkkailu* -oppaassa esitettyä periaatetta, jonka mukaan vastanneet edustavat koko perusjoukkoa (Moilanen & Lappalainen 1999). Saadut tulokset on yleistetty koskemaan koko perusjoukkoa, jotta tulokset olisivat vastaisuudessa paremmin vertailtavissa keskenään. Yleistys on laskettu seuraavasti:

$$(1) \quad w = N/r$$

w = painokerroin

N = perusjoukon koko

r = vastanneiden lukumäärä

Leinonen (1989) on havainnut, että vastaamattomien joukossa on runsaammin kalastamattomia tai vähän saalista saaneita kuin kyselyyn vastanneissa. Niin ikään Haikonen ym. (2004) huomasivat kadosta johtuvia virhelähteitä Tornionjoen kalastustiedustelussa. Vastaamatta jättäneet henkilöt olivat saaneet vähemmän saalista kuin vastanneet. Mahdollisesti myös tähän kyselyyn vastaamatta jättäneet ovat saaneet vähemmän saalista kuin vastanneet. Koska vastaamattomien kalastusta tai kalastamattomuutta on vaikea arvioida, on nyt esitetyt tulokset laajennettu koskemaan koko perusjoukkoa oletuksella, että vastaamattomat ovat käyttäytyneet kuten vastanneetkin. Siten on mahdollista, että saaliit ovat todellisuudessa jonkin verran pienempiä kuin jatkossa esitetyt saalisarviot.



Kuva 4. Taasianjoesta ja Kullanlahdesta saatiin vuonna 2006 saaliiksi muutamia siikoja. Kuva: Ari Haikonen.

3 Tulokset

3.1 Kalastus vuonna 2006

Vuonna 2006 kalasti Taasianjoella ja Kullanlahdella kaikkiaan 273 ruokakuntaa, joista saalista sai 252 ruokakuntaa eli 15 % perusjoukosta (taulukko 4). Kalastaneista ruokakunnista saalista sai 92 %, eli saalisvarmuus oli vesistöissä hyvä. Suurin osa (65 %) ei ole kuitenkaan koskaan kalastanut alueella.

Taulukko 4. Taasianjoen ja Kullanlahden saalista saaneiden ruokakuntien ja muiden ryhmien määrät ja osuudet vuonna 2006.

	kpl	%-osuus
Kalastanut, ja saanut saalista	252	15 %
Kalastanut, muttei saanut saalista	21	1 %
Ei kalastanut vuonna 2006, mutta on aiemmin kalastanut alueella	205	12 %
Ei ole koskaan kalastanut alueella	1 120	65 %
Ei tietoa	137	8 %
Yhteensä	1 735	100 %

Kalastavista ruokakunnista suuri osa (42 %) kalasti alueella II (taulukko 5). Vain muutama kalastaja kalasti useammalla kuin yhdellä alueella. Suurin osa paikallisten kalastuksesta tapahtui alueella II, kun puolestaan kesäasunnon omistajat kalastivat enimmäkseen alueella I.

Taulukko 5. Taasianjoen ja Kullanlahden kalastustiedustelun eri osa-alueilla kalastaneiden ruokakuntien määrät ja prosenttiosuudet vuonna 2006. Osa-aluejako on esitetty kuvassa 3.

	paikalliset	mökkiläiset	yhteensä
Alue I	42 (15 %)	37 (13 %)	79 (29 %)
Alue II	100 (36 %)	16 (6 %)	116 (42 %)
Alue III	16 (6 %)	11 (4 %)	26 (10 %)
Alueet I & II	5 (2 %)	-	5 (2 %)
Alueet I, II, & III	5 (2 %)	-	5 (2 %)
Ei tietoa	42 (15 %)	-	42 (15 %)
Kaikki	168 (77 %)	63 (23 %)	273 (100 %)

Taasianjoella ja Kullanlahdella harjoitettiin pääasiassa virkistyskalastusta. Lisäksi 5 ruokakuntaa harjoitti ammatti- tai sivuammattikalastusta sekä kotitarvekalastusta (taulukko 6).

Taulukko 6. Kalastuksen jakautuminen eri kalastusmuotoihin Taasianjoen ja Kullanlahden kalastustiedustelun perusteella vuonna 2006.

	kpl	%-osuus
Virkistyskalastus	184	66 %
Kotitarvekalastus	89	32 %
Ammatti- tai sivuammattikalastus	5	2 %
Yhteensä	279	100 %

Käytetyin pyydys vuonna 2006 oli katiska ja toiseksi suosituin pyyntitapa oli onkiminen (taulukko 7). Yksi ruokakunta on saattanut käyttää useita pyydyksiä.

Taulukko 7. Pyydysmäärät, pyyntipäivät ja pyydyksiä käyttäneiden ruokakuntien määrät Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006.

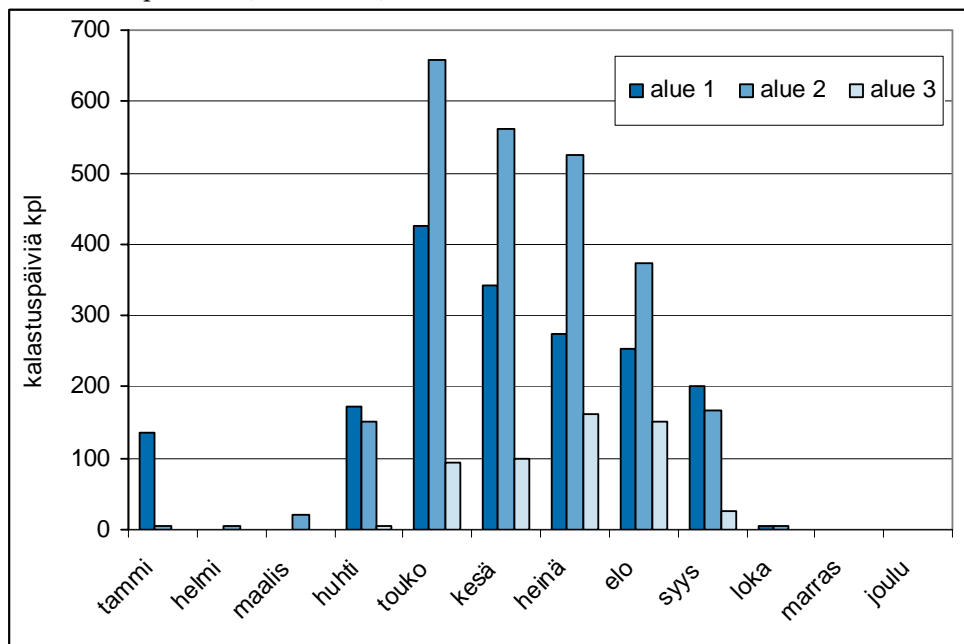
Pyydys	pyydysmäärä	pyyntipäiviä	pyydyksiä käyttäneitä ruokakuntia
Verkko < 40 mm	-	-	-
Verkko 40–50 mm	16	431	21
Verkko > 50 mm	26	368	21
Heittovapa	84	647	89
Perho	-	-	-
Katiska	263	3 791	147
Onki	229	1 146	137
Siikaonki	-	-	-
Haukikoukku	47	121	11
Pilkkivapa	5	16	11
Rapumerta	147	84	58
Muu pyydys	26	216	21
Kaikki	844	6 819	515

Verkkopyyntiä harjoitettiin vain alueella I eli Kullanlahdella (taulukko 8). Eniten pyydyksiä oli vedessä alueella II, jossa suosituimmat pyydykset olivat katiska ja onki. Yksi ennakkoluuloton ravustaja ilmoitti pitäneensä mertoja meressä. Saalista hän ei tosin ollut saanut.

Taulukko 8. Pyydysien jakautuminen alueittain vuonna 2006.

Pyydys	a l u e				yhteensä
	I	II	III	alue ei tiedossa	
Verkko < 40 mm	-	-	-	-	-
Verkko 40-50 mm	5	-	-	11	16
Verkko > 50 mm	24	-	-	-	24
Heittovapa	37	32	5	16	89
Perho	-	-	-	-	-
Katiska	34	174	11	45	263
Onki	21	110	63	34	229
Siikaonki	-	-	-	-	-
Haukikoukku	-	42	-	5	47
Pilkkivapa	5	0	-	-	5
Rapumerta	5	137	-	5	147
Muu pyydys	5	16	-	5	26
Kaikki	137	510	79	121	846

Kalastus Taasianjoella ja Kullanlahdella ajoittui kesäkuukausille (kuva 5). Kullanlahdella oli lisäksi aktiivista talvikalastusta. Kaikkiaan tiedustelualueella kalastettiin 5 544 päivänä (taulukko 9).



Kuva 5. Kalastuspäivien ajoittuminen eri osa-alueilla Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006.

Taulukko 9. Kalastuspäivien ajoittuminen eri osa-alueilla sekä kalastuspäivien kokonaismäärät.

	osa-alueet						yhteensä
	I	II	III	I ja II	I, II ja III	ei tietoa	
tammi	137	5	0	0	53	0	195
helmi	0	5	0	0	0	0	5
maalis	0	21	0	0	0	0	21
huhti	174	153	5	0	53	53	437
touko	426	658	95	0	53	105	1 336
kesä	342	563	100	16	53	42	1 115
heinä	274	526	163	26	53	32	1 073
elo	252	373	153	26	53	63	921
syys	200	168	26	16	0	11	421
loka	5	5	0	5	0	0	16
marras	0	0	0	5	0	0	5
joului	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	1 809	2 477	542	95	316	305	5 544

Yleisin peruste kalastusoikeudelle Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006 oli maksuton yleiskalastusoikeus (taulukko 10). Vesialueen omistukseen perustuvalla kalastusoikeudella kalasti 27 % vastanneista. Yksi kalastaja saattoi kalastaa useammalla kuin yhdellä perusteella.

Taulukko 10. Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006 kalastaneiden kalastusoikeuden perusteet.

	kpl	%-osuus
Vesialueen omistus	95	27 %
Kalastuskunnan osakkuus	32	9 %
Vesialueen omistajan lupa	21	6 %
Läänikohtainen viehekalastuslupa	42	12 %
Maksuton yleiskalastusoikeus	137	39 %
Muu peruste	26	7 %
Yhteensä	352	100 %



Kuva 6. Hauen haavintaa. Heittovapa oli vuonna 2006 Taasianjoella ja Kullanlahdella katiskan jälkeen tärkein hauen pyyntiväline. Kuva: Ari Haikonen.

3.2 Kalasaaliit

Tietoa kalasaaliista vuonna 2006 saatiin 48 ruokakunnalta. Kokonaissaalis kalastanutta ruokakuntaa kohden oli 25,5 kiloa. Yleistettynä koskemaan koko perusjoukkoa tämä tarkoittaa, että Taasianjoella ja Kullanlahdella saalista sai kaikkiaan 252 ruokakuntaa, joiden kokonaissaalis tiedustelualueelta oli 6 426 kiloa (taulukko 11). Eniten saaliiksi saatiin haukia (42 %) ja ahvenia (18 %). Kuhia ja siikoja saatiin saaliiksi vain alueelta I eli Kullanlahdesta.

Taulukko 11. Kalasaaliit (kg) alueittain Taasianjoelta ja Kullanlahdelta vuonna 2006.

	A l u e				yhteensä	% -osuus
	I	II	III	alue ei tiedossa		
Ahven	334	289	161	352	1 136	18 %
Hauki	573	1 038	145	970	2 726	42 %
Siika	21	0	0	11	32	0,5 %
Särki	252	422	56	147	877	14 %
Made	16	100	0	79	195	3 %
Kuha	368	0	0	26	394	6 %
Lahna	53	213	16	252	534	8 %
Säyne	5	158	0	0	163	3 %
Suutari	3	55	0	11	68	1 %
Turpa	0	53	1	0	54	0,8 %
Vimpa	0	231	0	0	231	4 %
Salakka	0	0,2	0,5	0	1	0,01 %
Kiiski	0	0,1	0	0	0,1	0,001 %
Sorva	0	5	0	0	5	0,1 %
Ruutana	0	11	0	0	11	0,2 %
Kaikki	1 625	2 575	379	1 848	6 426	100 %

Peräti 46 % saaliista saatiin katiskoilla (taulukko 12). Parhaiten katiskoihin ui haukia ja särkiä. Ahvensaalista suurin osa saatiin onkimalla.

Taulukko 12. Kalasaaliit (kg) pyydyksittäin Taasianjoelta ja Kullanlahdelta vuonna 2006.

Pyydys	ahven	hauki	siika	särki	made	kuha	lahna	säyne	vimpa	muut	yhteensä	% -osuus
Verkko 40mm	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Verkko 40-50mm	58	152	11	53	53	131	42	0	0	0	499	8 %
Verkko>50mm	105	74	21	0	16	247	0	0	0	0	463	7 %
Heittovapa	53	518	0	16	0	0	0	0	0	0	586	9 %
Perho	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Katiska	379	1 517	0	413	21	0	389	163	21	56	2 958	46 %
Onki	489	95	0	365	16	0	16	0	210	67	1 258	20 %
Siikaonki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Haukikoukku	0	158	0	0	21	0	0	0	0	0	179	3 %
Pilkkivapa	26	0	0	5	0	0	0	0	0	0	32	0 %
Muu pyydys	26	212	0	26	68	16	87	0	0	15	451	7 %
Kaikki	1 136	2 726	32	877	195	394	534	163	231	138	6 426	100 %

3.3 Siikojen ja harjusten kokojakaumat

Taasianjokeen on istutettu siikoja ja harjuksia (Lempinen 2005). Istutusten onnistumista ja luonnonlisäntymisen seuraamista varten, tiedustelualueella kalastaneita pyydettiin ilmoittamaan vuonna 2006 saamiensa siikojen ja harjusten kokojakaumat. Vastaajia pyydettiin ilmoittamaan myös vapautetut alamittaiset siiat ja harjukset. Siikojen ja harjusten lukumäärää ei ole yleistetty koskemaan koko perusjoukkoa.

Siikoja ilmoitettiin saaduksi alueilta I ja II (taulukko 13). Joesta ilmoitettiin viisi alle puoli kiloista siikaa, jotka eivät luultavasti olleet sukukypsiä kaloja.

Taulukko 13. Siian kokojakaumat osa-alueittain vuonna 2006.

Siian painoluokka	alue		
	I	II	III
< 0,5 kg	-	5	-
0,5 - 1,0 kg	2	-	-
> 1,0 kg	3	-	-
yhteensä	5	5	-

Harjuksia ilmoitettiin vain kaksi kappaletta (taulukko 14). Ilmoitetut harjukset olivat alle 20 cm pituisia eli ne olivat luultavasti luonnontuotannosta peräisin, sillä jokeen ei ole istutettu harjuksia vuoden 2000 jälkeen (Lempinen 2005).

Taulukko 14. Harjuksen kokojakaumat osa-alueittain vuonna 2006.

Harjuksen pituusluokka	alue		
	I	II	III
< 20 cm	-	2	-
20-30 cm	-	-	-
> 30 cm	-	-	-
Yhteensä	-	2	-

3.4 Rapusaaliit

Tietoa rapusaaliista vuonna 2006 saatiin 12 ruokakunnalta. Yleistettynä koskemaan koko perusjoukkoa tämä tarkoittaa, että Taasianjoella ja Kullanlahdella rapusaalista sai kaikkiaan 63 ruokakuntaa, joiden kokonaisrapusaalis tiedustelualueelta oli 2 749 rapua (taulukko 15). Vapaa-ajan asunnon omistajat saivat ravuista suurimman osan (57 %).

Taulukko 15. Rapusaaliit vuonna 2006.

	rapuja, kpl	%-osuus
Paikalliset	1 172	43 %
Mökkiläiset	1 577	57 %
Yhteensä	2 749	100 %

Taulukko 16. Rapusaaliit alueittain Taasianjoelta ja Kullanlahdelta vuonna 2006.

	a l u e				yhteensä
	I	II	III	ei tietoa	
Rapuja, kpl	-	1 041	1 577	131	2 749
%-osuus	-	29 %	57 %	5 %	100 %

Rapuja saatiin saaliiksi eniten alueelta III (taulukko 16). Rapusaaliista yli puolet (1 604 kpl) perustuu vain yhden ravustajan ilmoitukseen, mikä voi vääristää kokonaissarisarviota. Saaliiksi hän ilmoitti saaneensa 290 täplärapua ja 10 jokirapua. Kaikki ravut hän oli saanut katiskalla alueelta III.

Kyselykaavakkeessa (liite 1) pyydettiin merkitsemään rapujen kokojakauma alueittain ja rapulajeittain. Rapuja saatiin kaikkia kokoluokkia alueella II eli täplä- ja jokirapu vaikuttaisivat lisääntyvän ainakin tällä alueella (taulukko 17). Alueelta III ilmoitettiin saaduksi vain yli 12 cm:n kokoisia rapuja. Jokirapuja ilmoitettiin myös jonkin verran alueilta II ja III. Ilmoitetuista ravuista kaikkiaan 10 % tunnistettiin jokiravuiksi.

Taulukko 17. Rapujen kokojakauma rapulajeittain alueilla II ja III vuonna 2006.

ALUE II				
Pituus	täplärapu, kpl	%-osuus	jokirapu, kpl	%-osuus
< 10 cm	58	18 %	12	23 %
10 - 12 cm	130	40 %	18	35 %
> 12 cm	138	42 %	22	42 %
Yhteensä	326	100 %	52	100 %
ALUE III				
Pituus	täplärapu, kpl	%-osuus	jokirapu, kpl	%-osuus
< 10 cm	-	-	-	-
10 - 12 cm	-	-	-	-
> 12 cm	290	100 %	10	100 %
Yhteensä	290	100 %	10	100 %

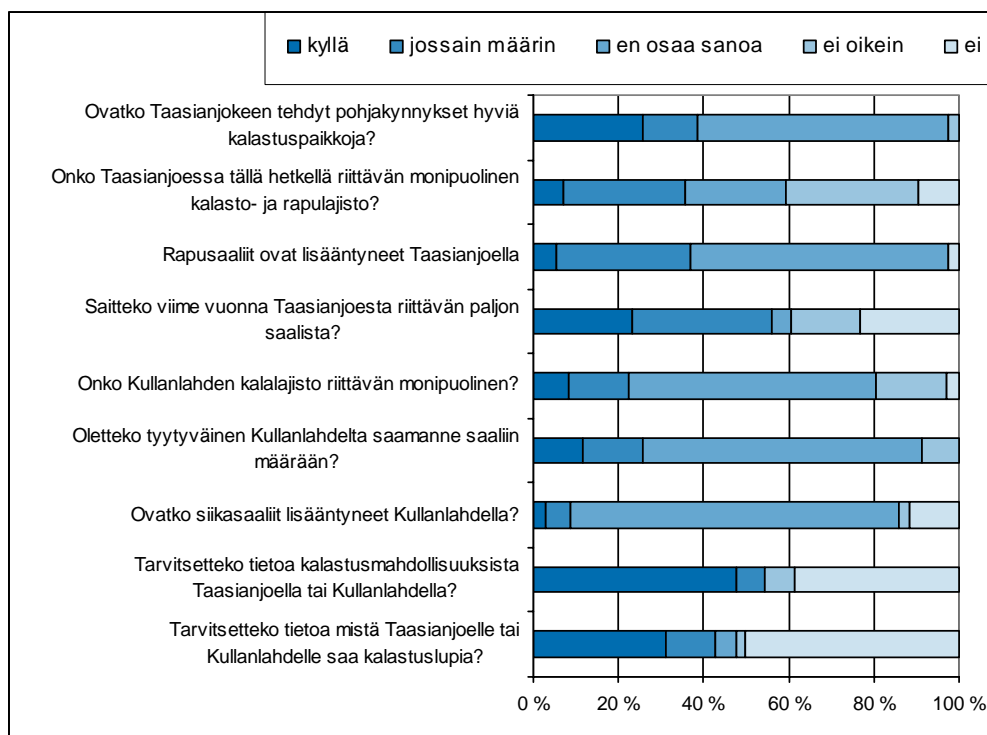


Kuva 7. Taasianjoesta saatiin vuonna 2006 saaliiksi sekä täplärapuja (kuvassa) että jokirapuja. Kuva: Ari Haikonen

3.5 Havainnot ja mielipiteet

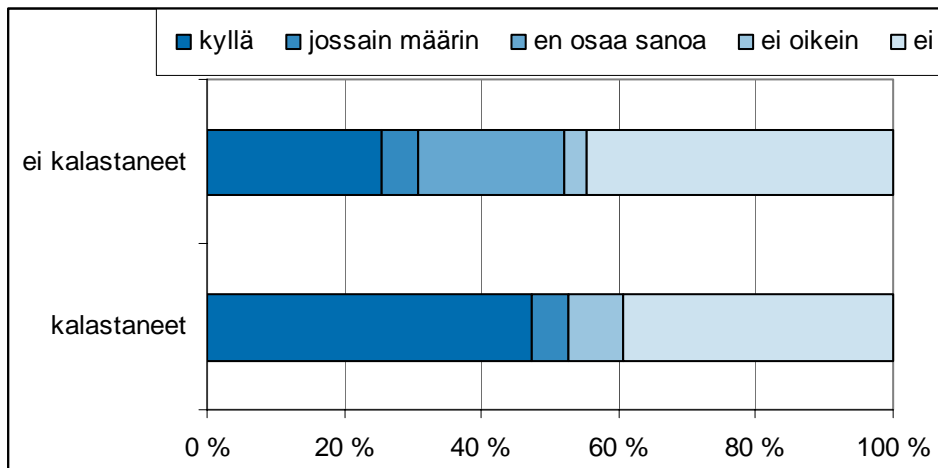
Kalastustiedustelussa tiedusteltiin ruokakunnilta heidän mielipiteitään kalastuspaikoista, saaliista, kalastosta sekä tiedontarpeesta Taasianjoella tai Kullanlahdella. Kalastamattomilla ruokakunnilla ei ollut juurikaan mielipiteitä kahta viimeistä kysymystä lukuun ottamatta (liite 2 ja kuvat 9 ja 10).

Yli 20 % kalastaneista ruokakunnista piti Taasianjoelle tehtyjä pohjakynnyksiä hyvinä kalastuspaikkoina (kuva 8). Monien kalastaneiden ruokakuntien vastaajien mielestä rapusaaliit olivat lisääntyneet Taasianjoessa. Myös kalasaaliisiin oltiin tyytyväisiä. Sen sijaan Kullanlahden kalastuksesta ja saaliista ruokakunnat olivat neutraalimpia, mikä voi johtua siitä, etteivät he kalastaneet alueella. Siikasaaliiden kehitys Kullanlahdella ei ollut monen vastaajan mielestä kovin positiivista. Mielipidekysymysten jakautuminen kalastusalueittain sekä kalastaneiden ja kalastamattomien ruokakuntien kesken selviävät liitteestä 2.

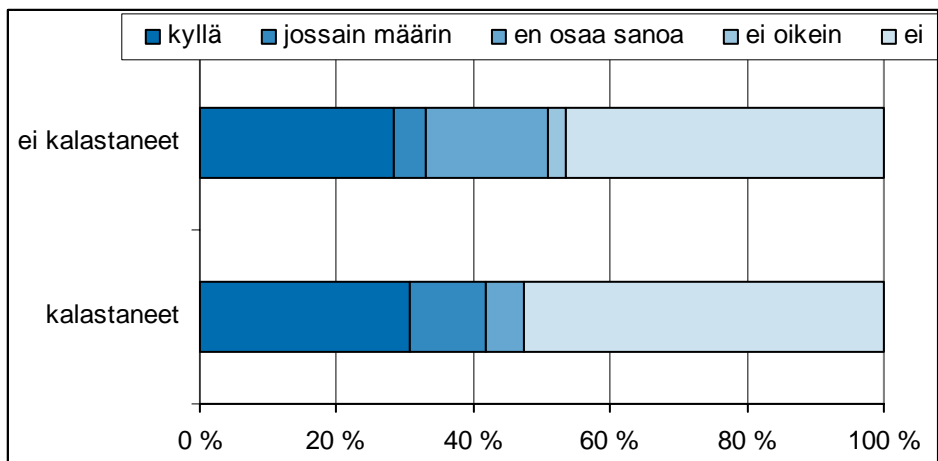


Kuva 8. Vastanneiden kalastaneiden ruokakuntien havaintojen ja mielipiteiden jakaumat Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006.

Kalastamattomilla ruokakunnilla oli mielipiteitä enemmän kysymyksiin 9 ja 10. Kysymyksessä 9 ”Tarvitsetteko tietoa kalastusmahdollisuuksista Taasianjoella tai Kullanlahdella?” kalastaneiden ja kalastamattomien ruokakuntien näkemykset erosivat toisistaan jonkin verran (kuva 9). Sen sijaan kysymykseen 10 koskien kalastuslupia mielipiteet olivat kutakuinkin samankaltaisia (kuva 10).

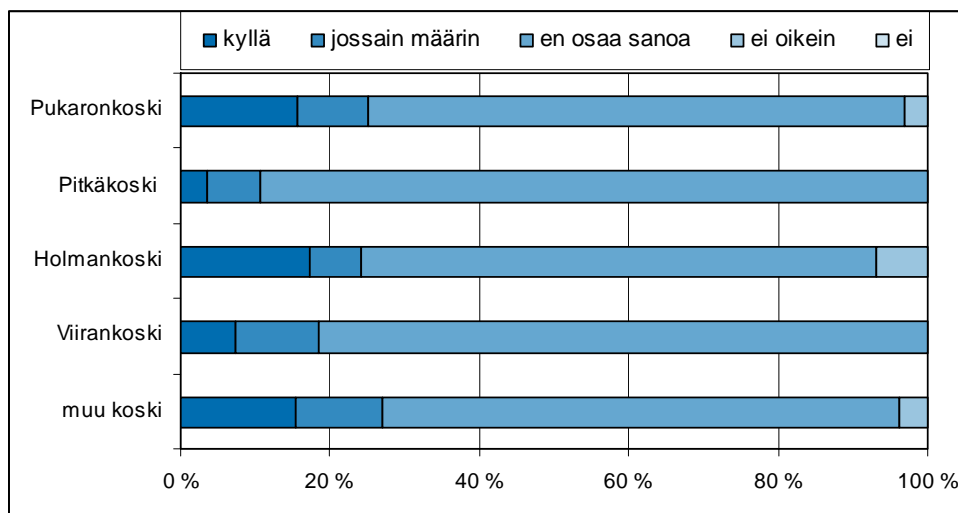


Kuva 9. Vastanneiden kalastaneiden ja kalastamattomien ruokakuntien mielipiteiden jakaumat kysymykseen ”Tarvitsetteko tietoa kalastusmahdollisuuksista Taasianjoella tai Kullanlahdella?” vuonna 2006.



Kuva 10. Vastanneiden kalastaneiden ja kalastamattomien ruokakuntien mielipiteiden jakaumat kysymykseen ”Tarvitsetteko tietoa mistä Taasianjoelle tai Kullanlahdelle saa kalastuslupia?” vuonna 2006.

Kalastuskyselyssä tiedusteltiin lisäksi ruokakuntien arviota siitä, ovatko koskialueet hyvässä kunnossa kalastuksen kannalta. Kysymykseen vastanneet kalastaneet ruokakunnat pitivät koskialueiden kalastusmahdollisuuksia pääsääntöisesti hyvinä (kuva 11). Tyytyväisimpiä kalastajat olivat Pukaron- ja Holmankoskeen. Kalastamattomilla ruokakunnilla ei ollut juurikaan mielipiteitä koskialueista (liite 3).



Kuva 11. Kalastaneiden ruokakuntien näkemys siitä, olivatko Taasianjoen koskialueet hyvässä kunnossa kalastuksen kannalta vuonna 2006.

Muina hyvinä (hyvä tai jossain määrin hyvä) koskialueina kalastaneet mainitsivat Lillforsenin, Labbyn, Lindkosken, Hällforsin, Bondforsenin, Hundforsin sekä Piikosken.

Vapaisissa kommentteissa vastaajien kyniä kirvoittivat eniten rapu ja ravustus. Kommentteissa todettiin mm., että "ravustuskieltoa tulisi jatkaa", "ravuilla pitäisi olla alamitta 12 cm", "ravut tukehtuneet mutaan ruoppausten yhteydessä", "Vir-majoessa ollut koko ajan rapukanta", "rapuja esiintyy koko joen matkalla ja rapu lisääntyy joessa" sekä "Pekinojassa on ainakin ennen ollut rapuja".

Kalakannat puhuttivat myös vastaajia: "Ankeriaita esiintyi vielä 50-luvulla runsaasti, mutta nykyisin se on harvinainen", "särkikalat lisääntyneet", "harjusta näkyi ensimmäisenä kesänä istutusten jälkeen muttei enää sen jälkeen", "madekannat heikentyneet voimakkaasti" sekä "Danabackenista (n. 2 km jokisuusta ylävirtaan) on saatu 'lohia' noin 30 vuotta sitten".

Joen virkistyskäytön todettiin lisääntyneen ruoppausten jälkeen kahdessa kommentissa. Toisaalta Kullanlahden todettiin rehevöityvän ja kasvavan umpeen.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Otos, saaliit ja kalastus

Vuoden 2007 kalastustiedustelun otanta oli hieman suurempi kuin vuonna 1997 kyselyssä. Otokokoa suurentamalla haluttiin nostaa vastanneiden kalastavien talouksien määrää tulosten tarkkuuden parantamiseksi. Lisäksi vuonna 1997 kysely toteutettiin vain kahden kontaktikerran kyselynä, kun vastaavasti vuoden 2007 kysely oli kolmen kontaktikerran kysely.

Vuoden 2007 kyselyn vastausaktiivisuus (66 %) oli huomattavasti parempi kuin vuoden 1997 kyselyssä (36 %). Vuonna 2007 vastanneita kalastajia oli 49 taloutta kun vuonna 1997 niitä oli 29 taloutta. Kalastaneiden osuus ei kuitenkaan noussut otokokoa ja kontaktikertoja kasvattamalla. Vuonna 1997 kalastaneiden osuus vastanneista oli 21 %, kun se vuonna 2007 oli 15 %.

Kontaktikertoja lisäämällä saadaan tarkempi kuva kalastaneiden ja eikalastaneiden suhteesta. Ja edelleen, tarkempi kuva kokonaissaaliista, kun ne laajennetaan koskemaan koko populaatiota. Tämä näkyikin kokonaissaalisarvioissa eri vuosina.

Vuonna 1996 arvioitu kokonaissaalis Kullanlahdelta ja Taasianjoelta oli 17 000 kiloa. Vuoden 2006 kokonaissaalisarvio oli vain 6 500 kiloa. Luultavasti vuoden 1996 kokonaissaalisarvio on selvä yliarvio, sillä kokonaissaalis on todennäköisesti perustunut aktiivisimpien kalastajien saalistietoihin, kuten vuoden 1997 kalastustiedustelua koskevassa raportissakin arvellaan (Lempinen 2005). Jos vuonna 1996 kyselyssä olisi ollut kolmas kontaktikerta, olisi kalastaneiden osuus vastanneista ja kokonaissaalisarvio ollut luultavasti pienempi kuin silloin toteutetussa kahden kontaktikerran kyselyssä.

Molemmissa kyselyissä pääsaalisajit olivat hauki, ahven ja särki. Säynäväsaaliiden osuus oli laskenut vuoden 1996 10 %:sta vuoden 2006 3 %:iin. Ero voi olla todellinen tai siihen vaikuttaa eri särkikalalajien tunnistuksen vaikeus.

Käytetyimmät pyydykset olivat vuonna 2006 samoja kuin aikaisemmissa kyselyissä eli katiska ja onki. Saaliistakin peräti liki puolet saatiin katiskalla vuonna 2006. Perhokalastajia joki ei ole houkuttellut laisinkaan.

Kalastusmuotojen yhteismäärä taulukossa 6 ei aivan vastaa kalastaneiden ruokakuntien määrää, koska osa kyselyyn vastanneista ilmoitti harrastaneensa sekä virkistys- että kotitarvekalastusta ja osa vastaajista jätti vastaamatta kysymyksen.

Saaliita ja siikojen sekä rapujen kokojakaumia ja pyyntialueita kysyttiin eri kysymyksissä. Vastaajien vastauskäyttäytymisen vaihtelusta johtuen kappaleessa 3.2 ilmoitetut siikojen pyyntialueet eroavat kappaleessa 3.3 ilmoitetusta. Samasta syystä kappaleessa 3.4 tekstissä ilmoitettu alueen III rapusaalis hieman eroaa taulukossa 16 ilmoitetusta.

4.2 Rapusaaliit ja ravustus

Rapuja saatiin Taasianjoen vesistöistä vuonna 2006 kyselyn perusteella runsaasti. Vuonna 1996 rapuja ilmoitti saaliiksi vain yksi ravustaja. Täplärapuja saatiin molemmilta joen osa-alueilta. Taasianjoessa vaikuttaa olevan jälleen rapukanta (täplärapukanta), joka lisääntyy ja se esiintyy laajemmalla alueella kuin jokirapukanta ennen vesistötyötä. Vesistötyöiden ei voi sanoa tässä mielessä vaikuttaneen haitallisesti raputalouden kehittämismahdollisuuksiin.

Pieniä rapuja ilmoitettiin saaliiksi vain alueelta II, joka viittaisi siihen, että ainakin tällä alueella täplärapu lisääntyy. Alueelta III saatiin ilmoituksia vain yli 12 cm ravuista, mikä puolestaan viittaisi siihen, että tällä alueella ei rapu juurikaan lisäännä. Pienien rapujen puuttuminen voi tosin johtua myös pyydystyypistä, jossa pienet ravut pääsevät pois pyydyksestä ennen sen kokemista.

4.3 Istutusten tuloksellisuus

Siika- ja harjusistutusten tuloksellisuus näyttäisi tämän kyselyn perusteella jääneen vielä vaisuksi. Siikaistutusten tulokset ovat jääneet vielä vaisuiksi ehkä sen takia, että vuosi 2006 on ollut ensimmäinen tai ainakin ensimmäisiä vuosia, jolloin niitä on ylipäätään ollut jokeen nousemassa.

Joitain siikoja ilmoitettiin saaliiksi kyselyssä, kun niitä ei ilmoitettu saaliiksi vuonna 1997 yhtään. Siian saalisarvio oli vuonna 2006 vain 32 kiloa. Isommista siioista ei kalastajilla ollut havaintoa joessa, joten siian luonnonlisääntyminen vesistöissä on epävarmaa. Joessa tavatut siikat olivat alle puolen kilon painoisia, joten ne eivät luultavasti olleet sukukypsiä. Siika tosin kutee myöhään syksyllä, jolloin kalastus on joella vähäistä. Se ei myöskään varovaisena kalana ui jokialueella eniten käytettyyn pyydykseen eli katiskaan. Siianpoikaset kuoriutuvat keväällä ja vaeltavat mereen vain muutaman sentin pituisina eikä niitä tavallinen kalastaja tällöin havaitse (Haikonen 2006).

Vuonna 2007 kyselyssä ilmoitettiin kaksi alle 20 cm harjuksen poikasta. Kalat olivat luultavasti luonnontuotannosta peräisin, sillä jokeen ei ole istutettu harjuksia vuoden 2000 jälkeen. Tämä viittaisi siihen, että harjus lisääntyy joessa ainakin satunnaisesti, mutta mitään voimakasta harjuskantaa jokeen ei ole saatu. Yksi kalastaja oli havainnut harjuksia esiintyneen istutuksia seuranneena vuonna, mutta sen jälkeen ne olisivat kadonneet.

Täplärapuistutukset näyttäisivät onnistuneen hyvin ja muodostaneen lisääntyvän kannan vesistöön. Samanlaisen johtopäätöksen tekivät myös Lempinen ja Lepänaho (2005) raportissaan Taasianjoen täplärapuistutusten tuloksista. Vastaajien vapaissa kommentteissa rapujen todettiin esiintyvän koko joen matkalla. Myös kyselyn tulokset viittaisivat samaan. Lisääntyvä täplärapukanta näyttäisi tämän kyselyn perusteella rajoittuvan istutusalueille eli Pekinojan alapuolisille alueille (Lempinen ja Lepänaho 2005). On kuitenkin mahdollista, että alueelta III saadut ravut ovat lisääntyneet pyyntialueella eli istutusalueen yläpuolella, vaikei siltä pienempiä rapuja saatukaan saaliiksi. Toisaalta on myös mahdollista, että saaliiksi ilmoitetut ravut on saatu alueen II ylärajalta ja ne on kuitenkin ilmoitettu saaduksi alueelta III.

Taasianjoesta saatiin vuonna 2006 kohtalaisesti jokirapuja. Lempisen ja Lepänahon (2005) mukaan joitakin jokirapuja on saatu saaliiksi myös täplärapuistutusten onnistumisen seuraamiseksi tehdyissä koeravustuksissa. Näiden jokirapujen alkuperän arveltiin olevan mm. Loviisanjoesta peräisin olevien jokirapujen istutus vuonna 1996 ja Taasianjokeen laskeva Virmajoki, jossa on pieni jokirapukanta. Toisaalta pidettiin mahdollisena, että joitakin jokirapuja oli säilynyt Taasianjoessa vesirakennustoista huolimatta. Joka tapauksessa Taasianjoessa näyttäisi vuonna 2006 olleen pieni jokirapukanta täplärapuistutuksista huolimatta. Tämä viittaisi siihen, että jokiravulla on ollut otolliset kasvuolosuhteet koko vesistöissä viime vuosina. Jälkikäteen voidaan tietysti miettiä, olisiko joen rapukantaa tullut hoitaa istuttamalla jokirapuja täplärapujen sijaan, kun jokirapukin näyttää säilyneen. Jokirapukanta saattaa kuitenkin tuhoutua rapuruton takia. Vaikka täplärapuja ei olisi istutettu Taasianjokeen, niin on kuitenkin epävarmaa miten kauan jokira-

pukanta säästyisi rapurutolta. Rapurutto on tuhonnut Taasianjoesta rapukannan ainakin kerran 1940-luvun lopulla (Lempinen 2005).

4.4 Vastaajien vapaat kommentit

Taasianjoessa tehdyt vesistötyöt otettiin vastanneiden keskuudessa hyvin vastaan. Pääosa kommenteista oli positiivista. Vastaajat olivat huomanneet parantuneet rapusaaliit. Ravun tulevaisuus joessa aiheuttikin eniten huolestuneisuutta ja kommentointia. Rapu koetaan selvästi merkittävimmäksi saalislajiksi Taasianjoessa. Vastaavasti siikasaaliit eivät ole vielä suurta innostusta aiheuttaneet. Kokonaissaaliisiin kalastajat olivat kuitenkin kaiken kaikkiaan tyytyväisiä.

Kyselyyn vastanneiden keskuudessa oli suuri huolestuneisuus Kullanlahden rehevöitymisestä.

Vaikka suurella osalla vastaajista on riittävästi tietoa kalastusmahdollisuuksista ja kalastuslupien saamisesta, niin lähes yhtä suuri joukko tarvitsee niistä tietoa. Tarvetta tiedottamiselle näyttäisi siis olevan. Siikaakin ehkä hyödynnettäisiin enemmän, jos tiedettäisiin sitä nousevan Taasianjokeen.



Kuva 12. Tyytyväinen koeravustaja. Kuva: Ari Haikonen.

5 Sammandrag

Nylands miljöcentral genomförde åren 1990-97 ett vattendragsprojekt i Tessjöån i Östra Nyland, i kommunerna Strömfors och Lappträsk. Projektet innebar bl a att ån rensades och att forsliknande bottentrösklar byggdes. 1997-2004 utplanterades dessutom signalkräftor och yngel av älvsik. Syftet med dessa s.k. kompensationsutplanteringar var att ersätta de skador som fisk- och kräftbestånden samt fisket lidit då ån rensades.

I kommunerna runt Tessjöån genomfördes en fiskeenkät i april 2007 i syfte att utreda fisk-och kräftfångsterna i Tessjöån och Kullafjärden år 2006. Den primära avsikt var att följa med kompensationsutplanteringarnas lönsamhet i Tessjöån. Enkätundersökningen gjordes av Kala- ja vesitutkimus Oy på uppdrag av Nylands miljöcentral.

Enkäten sändes till adresser som slumpmässigt valdes ur befolkningsregistret, såväl till fast bosatta som sommarstugeägare i de byar som ligger invid Tessjöån i kommunerna Lappträsk och Strömfors. Totalt sändes 1500 stycken enkätformulär m.a.o. till vart tredje hushåll.

Svarsfrekvensen var 66 %. Av de hushåll som besvarade enkäten hade 16 % fiskat i Tessjöån eller på Kullafjärden och av dem hade 92 % erhållit fångst. De flesta idkade fritidsfiske och i allmänhet med katsa. Många idkade även kräftfångst.

De flesta fiskade under sommarmånaderna, men på Kullafjärden förekom även aktivt vinterfiske. De fast bosatta fiskade till största del nedanför Pekinoja i Tessjöån, medan sommarstugeägarna främst fiskade på Kullafjärden. Den avgiftsfria, allmänna fiskerätten var den allra vanligaste motiveringen till rätten att fiska i Tessjöån och Kullafjärden år 2006.

Enligt svaren uppgick den sammanlagda fångsten till 6426 kg fisk i enkätområdet. Fångsterna bestod till största del av gädda och abborre, men även av mört och braxen. Nästan hälften av totalfångsten erhöles med katsor. Gös och sik fångades enbart på Kullafjärden.

I Tessjöån fångades totalt 2749 kräftor, de flesta var signalkräftor, men även några flodkräftor. Utgående från enkäten verkar det som om både flodkräftan och signalkräftan förökar sig naturligt, eftersom kräftor av alla storleksklasser fångades, trots att inga utplanteringar gjorts under de senaste åren. Det verkade det finnas ett litet flodkräftbestånd i Tessjöån år 2006, trots utplanteringar av signalkräftor. I slutet av 1940-talet lär kräftpesten ha utplånat kräftbeståndet i Tessjöån, eventuellt även senare.

Sik och harr har utplanterats i Tessjöån. Enkätsvaren visar emellertid att endast ett fåtal sikar har fångats. Även harr har observerats, vilket torde betyda att harren förökar sig naturligt i ån.

De som svarade på enkäten var i allmänhet nöjda med de vattendragsarbeten som gjorts i Tessjöån, de flesta kommentarer var positiva. De som fiskat i ån och på Kullafjärden var i princip nöjda med sina fiskfångster. Många tyckte även att kräftfångsterna har ökat. Flertalet av de svarande hushållen önskade få information om möjligheterna att fiska och om försäljning av fisketillstånd.

LÄHTEET

- Haikonen, A., Romakkaniemi, A., Ankkuriniemi, M., Keinänen, M., Pulkkinen, K. & Vartema, S. 2004. Lohi- ja meritaimenkantojen seuranta Tornionjoessa vuonna 2003. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki. Kala - ja riistaraportteja nro 320. 54 s. ISBN 951-776-454-5.
- Haikonen, A. 2006. Vaellussiian poikaspyynti Tornionjoessa vuonna 2005. Suomen kalastuslehti 113(4): 25-27.
- Leinonen, K. 1989. Vastaamattomuuden vaikutus kalastuskyselyjen luotettavuuteen. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki. Monistettuja julkaisuja 95. 78 s. ISBN 951-8914-28-1.
- Lempinen, P. 2005. Taasianjoen vesistöyön.kalataloudellisten tarkkailututkimusten loppuraportti. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Uudenmaan ympäristökeskus – Monisteita 163. ISBN 952-463-100-8.
- Lempinen, P. & Lepänaho, K. 2005. Taasianjoen täplärapuistutusten tulokset. Uudenmaan ympäristökeskus, Helsinki. Uudenmaan ympäristökeskus – Monisteita 164. ISBN 952-463-101-6.
- Moilanen, P. & Lappalainen, A. 1999. Postikysely ja lomakehaastattelu. Julk.: Böhling, P. & Rahikainen, M. Kalataloustarkkailu – Periaatteet ja menetelmät. Riista- ja kalataloudentutkimuslaitos, Helsinki. S. 220-227. ISBN 951-776-187-2.

Taasianjoen ja Kullanlahden kalastuskyselykaavake vuonna 2006.



UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL

ARVOISA VASTAANOTTAJA !

Oheisella kyselylomakkeella haluaisimme tiedustella ruokakuntanne kalastusta ja ravustusta sekä saaliitanne Taasianjoesta ja Kullanlahdesta vuonna 2006. Kyselyn tilaajana on Uudenmaan ympäristökeskus ja kyselyn toteuttaa Kala- ja vesitutkimus Oy.

Tämä kysely on lähetetty Taasianjokeen ulottuvien kylien joka viidennelle paikkakunnalla pysyvästi asuvalle (vuonna 2006) ruokakunnalle ja joka viidennelle vapaa-ajanasunnon omistajan ruokakunnalle. Osoitteet on saatu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmästä.

Tiedot käsitellään ehdottoman **luottamuksellisina** eikä yksittäisten henkilöiden tietoja anneta ulkopuolisille. Kyselykaavakkeessa olevan numeron perusteella tullaan lähettämään parin viikon päästä muistutuskirje niille, jotka eivät ole muistaneet palauttaa kaavaketta.

Tiedustelu on ruokakuntakohtainen. Merkitse kyselyyn vain oman ruokakuntasi kalastus ja ravustus. Mikäli joku ruokakuntanne jäsen on kalastanut tai ravustanut yhdessä johonkin toiseen ruokakuntaan kuuluvan henkilön kanssa, niin merkitse vain teidän ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden saalis.

Tämä kysely on tärkeä osa tutkimusta, jolla selvitetään Taasianjokeen tehtyjen kala- ja rapuistutusten vaikutuksia. Kalastus- ja ravustustietojen sekä vastaajien havaintojen perusteella arvioidaan kala- ja rapukantojen sekä kalastuksen tilaa ja kehittämistarpeita Taasianjoella ja Kullanlahdella. Tämän vuoksi kyselyyn vastaaminen on tärkeää. Kaikki vastaukset ovat tärkeitä riippumatta siitä oletteko te tai joku ruokakuntanne jäsen kalastanut tiedustelu-alueella vuonna 2006. **Palauta lomake, vaikkeet olisikaan kalastanut alueella tai saanut saalista sieltä!!!**

Pyydämme palauttamaan täytetyn tiedustelulomakkeen oheisessa palautuskuoressa meille mahdollisimman pian.

Lisätietoja antavat tarvittaessa:

Sauli Vatanen ja Ari Haikonen; puhelin (09) 692 7100.

Kunnioitavasti

Kala- ja Vesitutkimus Oy

Sauli Vatanen

LIITTEET

Kalastuskysely lomake + kartta
Palautuskuori



**UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL**

BÄSTA MOTTAGARE!

Genom bifogat frågeformulär vill vi förfråga oss om ert matlags fiske och kräftfångst, samt om era fångster i Tessjö å och Kullafjärden, för år 2006. Enkätens beställare är Nylands miljöcentral och den förverkligas av Kala- ja vesitutkimus Oy.

Denna enkät har sänts till vart femte på orten fast boende (år 2006) matlag och till vart femte matlag som äger en fritidsbostad i byar som sträcker sig till Tessjö å. Adresserna har erhållits från Befolkningsregistercentralens befolkningsdatasystem.

Uppgifterna behandlas absolut **konfidentiellt** och enskilda personers uppgifter ges ej åt utomstående. På basen av numret på frågeformuläret kommer vi om ett par veckor att sända ett påminnelsebrev till dem som ej har kommit ihåg att returnera formuläret.

Enkäten är matlagsvis. Anteckna i formuläret endast det egna matlagets fiske och kräftfångst. Ifall någon medlem av ert matlag har fiskat eller fångat kräftor tillsammans med någon som tillhör ett annat matlag, så anteckna endast den fångst som tillhört personerna i ert matlag.

Denna enkät utgör en viktig del av den forskning, där man utreder verkningarna av de fisk- och kräftutplanteringar som gjorts i Tessjö å. På basen av fiske- och kräftfångstuppgifterna samt de observationer som de som svarat ger, uppskattas fisk- och kräftbeståndens tillstånd och utvecklingsbehov i Tessjö å och i Kullafjärden. På grund av detta är det viktigt att besvara enkäten. Alla svar är viktiga oberoende av om ni eller någon medlem i ert matlag har fiskat inom enkätområdet år 2006. **Returnera formuläret, fastän ni inte fiskat inom området eller fått fångst där!!!**

Vi ber er returnera till oss det ifyllda frågeformuläret i bifogat returkuvert så snart som möjligt.

Tilläggsuppgifter ges vid behov av:

Sauli Vatanen och Ari Haikonen; telefon (09) 692 7100.

Högaktningsfullt

Kala- ja Vesitutkimus Oy

Sauli Vatanen

BILAGOR

Fiskeenkät formuläret + karta
Returkuvert



**UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL**

**Selvitys kalastuksesta Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006
Utredning över fisket i Tessjö å och Kullafjärden, år 2006**

Merkitse rasti ruutuun tai kirjoita vastaus sille varattuun kohtaan.
Sätt kryss i rutan eller skriv ert svar i utrymme reserverat för det

- Valitse seuraavista vaihtoehto joka kuvaa parhaiten sinua
Välj det alternativ som bäst beskriver er
 - A.** Asun vakituisesti Taasianjoen tai Kullanlahden läheisyydessä (vuonna 2006).
Jag är fast bosatt i närheten av Tessjö å eller Kullafjärden (år 2006)
Minkä kylän alueella / I vilken by? _____
 - B.** Ruokakunnallamme on loma-asunto Taasianjoen tai Kullanlahden läheisyydessä (vuonna 2006).
Vårt matlag har fritidsbostad i närheten av Tessjö å eller Kullafjärden (2006)
Minkä kylän alueella / I vilken by? _____
 - C.** En asu alueella vakituisesti eikä meillä ole loma-asuntoa alueella
Jag är inte fast bosatt i området och vi har inte fritidsbostad i området
- Kalastiko tai ravustiko ruokakuntanne Taasianjoella tai Kullanlahdella vuonna 2006?
Fiskade ert matlag i Tessjö å eller i Kullafjärden, år 2006?
 - Kyllä**, ja sai saalista / **Ja**, och fick fångst
 - Kyllä**, mutta ei saanut saalista / **Ja**, men fick ingen fångst
 - Ei**, mutta on kalastanut tai ravustanut alueella aiemmin
Nej, men vi har fiskat eller kräftat i området tidigare
 - Ei** ole kalastanut alueella aiempina vuosina **koskaan**. Vastatkaa kuitenkin kysymyksiin **10 ja 11 ja palauttakaa lomake**.
Nej, har **aldrig** fiskat i området under tidigare år. **Besvara dock frågorna 10 och 11 samt returnera formuläret.**
- Vuonna 2006 ruokakuntaanne kuului _____ henkilöä, joista kalastukseen Taasianjoella ja Kullanlahdella osallistui _____ henkilöä.
År 2006 hörde _____ personer till matlaget, av dessa deltog _____ personer i fisket i Tessjö å och Kullafjärden.
- Arvioi ruokakuntasi **yhteenlasketut** Taasianjoen ja Kullanlahden eri osa-alueiden (katso kartta) kalastuspäivien määrät kuukausittain vuonna 2006. Merkitse myös karttaan pääasiallinen pyyntipaikkasi.
Uppskatta ert matlags sammanlagda fiskedagar månadsvis, år 2006, i de olika delområdena (se kartbilagan) i Tessjö å och på Kullafjärden. Märk även ut på kartan er främsta fångstplats.

Osa- alue	tammi	helmi	maalisk	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
Del- område	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
1												
2												
3												

KÄÄNNÄ/VÄND

5. Arvioi alla olevaan taulukkoon ruokakuntasi Taasianjoelta ja Kullanlahdelta vuonna 2006 saamane kala- (kg) ja rapusaalis (kpl) pyydyksittäin. **Huom! Vapautettuja kaloja tai rapuja ei merkitä saaliiksi.** Arvioi saalis, vaikka et olisi punninnut sitä. Mikäli olette kalastaneet yhdessä muiden ruokakuntien kanssa, ilmoita saaliista vain oman ruokakuntanne osuus. Arvioi myös pyyntipäivien määrä kullekin pyydykselle.

Uppskatta i nedanstående tabell ert matlags erhållna fisk- (kg) och kräftfångst (st.), år 2006, i Tessjö å och på Kullafjärden reskapsvis.

Märk! Fiskar och kräftor som släppts tillbaka antecknas ej som fångst. Uppskatta fångsten, fastän ni inte vägt den. Ifall ni fiskat tillsammans med andra matlag, uppge endast det egna matlagets andel. Uppskatta även antalet fångstdagar för varje redskap.

Ruokakuntanne saalis pyydystyyppittäin kg Ert matlags fångst per redskap kg														
Pyydystyyppi / redskap	pyynti- päiviä	pyydyksiä/ pyyntipäivä	1. ahven	2. hauki	3. siika	4. särki	5. made	6. kuha	7. lahna	8. rapu kpl	8. muu laji annan art		9. muu laji annan art	
											kirjoita laji	paino	kirjoita laji	paino
	fångst- dagar	redskap/ fångstdygn	abborre	gädda	sik	mört	lake	gös	braxen	kräftor st	nämn arten	vikt	nämn arten	vikt
1. Verkkö / Nät < 40 mm														
2. Verkkö / Nät 40-50 mm														
3. Verkkö / Nät > 50 mm														
4. Heittovapa / Kastspö														
5. Perho / Flugspö														
6. Katiska / Katsa														
7. Onki / Metspö														
8. Siikaonki / Sikmete														
9. Syötti- tai haukikoukku Ståndkrokar m.m.														
10. Pilkkivapa / Pimpelspö														
11. Rapumerta / Kräftmjärd														
12. Muu pyydys, mikä? Annat redskap, vilket?														

KÄÄNNÄ
VÄND

6. Ilmoita ruokakuntasi vuonna 2006 saamien täplä- ja jokirapujen kokojakaumat ja saantialue (1, 2 tai 3, katso kartta). Ilmoita myös vapautetut ravut. Karkeakin arvio pituusluokasta riittää.

Meddela ert matlags erhållna fångst av singnal- och flodkräftor, deras längdfördelning och fångstområde (1,2 eller 3, se kartan) för år 2006. Meddela även frisläppta kräftor. Även en grov uppskattning av längdfördelningen räcker.

Ravun pituusluokka (cm) otsapiikistä pyrstön päähän	täplärapuja, kpl	saantialue	jokirapuja, kpl	saantialue
<i>Kräftans längdmått (cm) från pannpigq till stjärtens ända</i>	<i>signalkräftor, st.</i>		<i>flodkräftor, st.</i>	
< 10 cm				
10-12 cm				
> 12 cm				

7. Ilmoita ruokakuntasi vuonna 2006 saamien siikojen ja harjuksien kokojakaumat osa-alueittain (kts. kartta). Ilmoita myös vapautetut siiat ja harjukset. Karkeakin arvio pituusluokasta riittää.

Meddela ert matlags fångst av sikar och harrar, år 2006, fördelade enligt storlek per delområde (se kartan). Även en grov uppskattning av fiskens storlek räcker.

Siian painoluokka (kg) <i>Sikens viktclass (kg)</i>	siika, kpl / sik, st.			harjuksen pituusluokka (cm) <i>harrens längdklass (cm)</i>	harjus / harr, st.		
	alue område 1	alue område 2	alue område 3		alue område 1	alue område 2	alue område 3
< 0,5 kg				< 20 cm			
0,5 – 1,0 kg				20-30 cm			
> 1,0 kg kg				> 30 cm			

8. Ruokakuntanne yli 18 vuotiaiden jäsenten kalastusoikeus Taasianjoella ja Kullanlahdella perustuu (rastita tarvittaessa useampi vaihtoehto):

Rätten till fiske i Tessjö å och på Kullafjärden, år 2006, för de medlemmar i ert matlag som fyllt 18 år (kryssa för flera alternativ vid behov)baserar sig på:

- Vesialueen omistukseen / *Vattenägoförhållande*
- Kalastuskunnan osakkuuteen / *Delägarlagskap i fiskelag*
- Vesialueen omistajan tai hänen edustajansa myymään lupaan
Lov försålt av vattenägaren eller hans representant
- Läänikohtaiseen viehekalastuslupaan / *Länsvist fiskekort*
- Maksuttomaan yleiskalastusoikeuteen / *Avgiftsfri allmän fiskerätt*
- Muuhun, mihin / *Annan rätt, vilken* _____

9. Ruokakuntanne kalastus Taasianjoella ja Kullanlahdella oli:

Ert matlags fiske i Tessjö å och på Kullafjärden var:

- Virkistyskalastusta / *Rekreations fiske*
- Kotitarvekalastusta / *Husbehovs fiske*
- Ammatti- tai sivuammattikalastusta / *Huvud- eller binäringsyrkesfiske*

KÄÄNNÄ / VÄND

10. Näkemykset ja toiveet kala- ja rapukannoista sekä kalastus- ja ravustusmahdollisuuksista Taasianjoella ja Kullanlahdella.

Åsikter och önskemål rörande fisk- och kräftbestånden samt fiske- och kräftningsmöjligheterna i Tessjö å och på Kullafjärden.

	kyllä	jossain määrin	en osaa sanoa	ei oikein	ei
	ja	til en viss mån	ken inte säga	inte riktigt	nej
1. Ovatko Taasianjokeen tehdyt pohjakynnykset hyviä kalastuspaikkoja? <i>Är de i Tessjö å gjorda bottentrösklarna bra fiskeplatser?</i>	1	2	3	4	5
2. Ovatko seuraavat koskialueet tällä hetkellä hyvässä kunnossa kalastuksen kannalta? <i>Är följande forsområden för tillfället i ett gott tillstånd för fiske?</i>					
- Pukaronkoski	1	2	3	4	5
- Pitkäkoski	1	2	3	4	5
- Holmankoski	1	2	3	4	5
- Viirankoski	1	2	3	4	5
- muu koski, mikä? <i>någon annan fors, vilken?</i>	1	2	3	4	5
3. Onko Taasianjoessa tällä hetkellä riittävän monipuolinen kalasto- ja rapulajisto? <i>Finns det i Tessjö å för tillfället ett tillräckligt mångsidigt fisk- och kräftbestånd?</i>	1	2	3	4	5
4. Rapusaaliit ovat lisääntyneet Taasianjoella <i>Kräffångsterna har ökat i Tessjö å.</i>	1	2	3	4	5
5. Saitteko viime vuonna Taasianjoesta riittävän paljon saalista? <i>Fick ni senaste år en tillräckligt god fångst i Tessjö å?</i>	1	2	3	4	5
6. Kullanlahdella tavataan pääasiassa samoja kalalajeja kuin Taasianjoessa. Onko Kullanlahden kalalajisto riittävän monipuolinen? <i>I Kullafjärden påträffas i huvudsak samma fiskarter som i Tessjö å. Är Kullafjärdens fiskartbestånd tillräckligt mångsidigt?</i>	1	2	3	4	5
7. Oletteko tyytyväinen Kullanlahdelta saamanne saaliin määrään? <i>Är ni nöjd med den fångstmängd ni fått i Kullafjärden?</i>	1	2	3	4	5
8. Ovatko siikasaaliit lisääntyneet Kullanlahdella? <i>Har sikfångsten ökat i Kullafjärden?</i>					
9. Tarvitsetteko tietoa kalastusmahdollisuuksista Taasianjoella tai Kullanlahdella? <i>Behöver ni information om fiskemöjligheterna i Tessjö å eller Kullafjärden?</i>	1	2	3	4	5
10. Tarvitsetteko tietoa mistä Taasianjoelle tai Kullanlahdelle saa kalastuslupia? <i>Behöver ni information om var man kan erhålla fiskelov för Tessjö å eller Kullafjärden?</i>	1	2	3	4	5

KÄÄNNÄ
VÄND

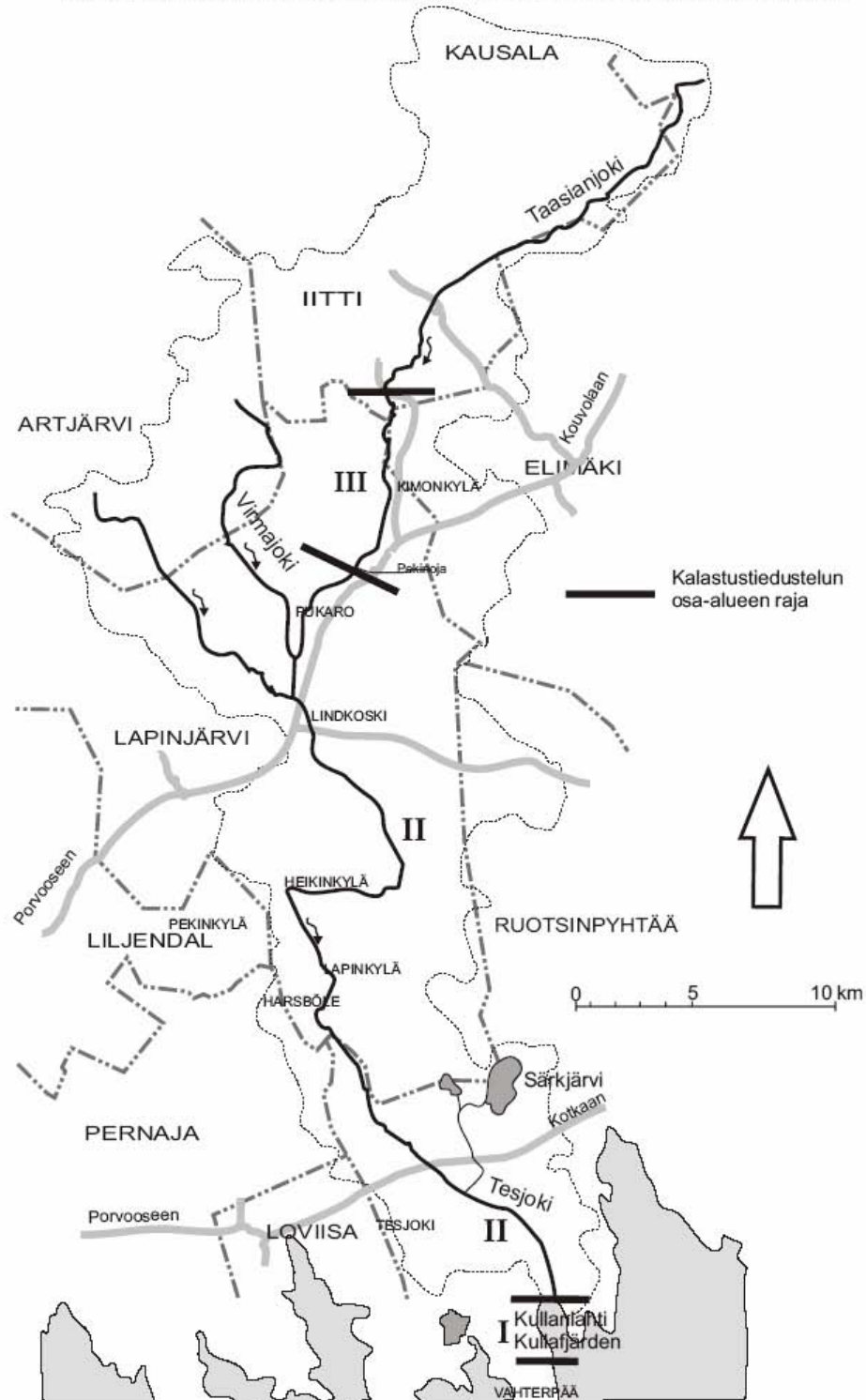
LIITE I (7/8)

11. Muita havaintojanne ja mielipiteitänne kalastuksesta ja kalakannoista sekä ravustuksesta ja rapukannoista Taasianjoella ja/tai Kullafjärdenillä. Esimerkiksi kalastusmahdollisuuksien kehittämisehdotuksia, ehdotuksia istutettavista lajeista.

Era övriga iakttagelser och åsikter om fisket och fiskbeståndet samt om kräftfisket och kräftbestånden i Tessjö å och/eller i Kullafjärden. T.ex. utvecklande av fiskemöjligheterna och förslag till utplantering av olika arter.

**KIITOKSIA VASTAUKSESTASI!
VI TACKAR FÖR ERT SVAR!**

Taasianjoen ja Kullanjärven kalastustiedustelussa käytettyjen osa-alueiden rajat.
 Gränserna för delområdena som använts i fiskeenkäten för Tessjö å och Kullafjärden



Taasianjoen ja Kullanlahden kalastuskyselyyn vastan- neiden näkemysten ja toiveiden kappalemäärät mie- lipiteittäin vuonna 2006.

Kysymys	kalastusalue	kyllä	jossain määrin	en osaa sanoa	ei oikein	ei
Ovatko Taasianjokeen tehdyt pohjakynnykset hyviä kalastuspaikkoja?	I	3		5		
	II	2	2	12		
	III		1	3	1	
	ei kalastanut	12	4	125	1	
Onko Taasianjoessa tällä hetkellä riittävän monipuolinen kalasto- ja rapulajisto?	I		3	1	3	1
	II		6	7	6	1
	III	1	1	1	1	1
	ei kalastanut	2	5	125	5	3
Rapusaaliit ovat lisääntyneet Taasianjoella	I	1	1	5		1
	II		7	12		
	III			4		
	ei kalastanut	7	3	129		
Saitteko viime vuonna Taasianjoesta riittävän paljon saalista?	I		6			3
	II	7	5	2	3	3
	III		1		2	2
	ei kalastanut	2		95		24
Onko Kullanlahden kalalajisto riittävän monipuolinen?	I	2	2	3	3	
	II		2	14	2	
	III			4	1	
	ei kalastanut		3	126	4	
Oletteko tyytyväinen Kullanlahdelta saamaan saaliin määrään?	I	3	3	3	1	
	II			15	1	
	III			4	1	
	ei kalastanut	3	1	107		9
Ovatko siikasaaliit lisääntyneet Kullanlahdella?	I		1	5	1	3
	II		1	14		1
	III				5	
	ei kalastanut			130	1	
Tarvitsetteko tietoa kalastusmahdollisuuksista Taasianjoella tai Kullanlahdella?	I	5	1		1	6
	II	10	1		2	7
	III	3				2
	ei kalastanut	38	8	32	5	67
Tarvitsetteko tietoa mistä Taasianjoelle tai Kullanlahdelle saa kalastuslupia?	I	3	1	1		7
	II	6	3			10
	III	2		1		2
	ei kalastanut	44	7	28	4	72

Taasianjoen ja Kullanlahden kalastuskyselyyn vastanneiden mielipiteitä koskialueista jaoteltuna vastaajaryhmittäin vuonna 2006. Kysymys kuului: ”Ovatko seuraavat koskialueet tällä hetkellä hyvässä kunnossa kalastuksen kannalta?”.

Koskialue	vastaajan kalastusalue	kyllä	jossain määrin	en osaa sanoa	ei oikein	ei
Pukaronkoski	I		1	6		
	II	3	1	12		
	III	1	1	2		
	ei kalastanut	2	5	127	1	1
Pitkäkoski	I			6		
	II		1	13		
	III		1	3		
	ei kalastanut	1	3	125		
Holmankoski	I			5	1	
	II	4	1	9		
	III		1	3		
	ei kalastanut	4	5	122		
Viirankoski	I			6		
	II	2	1	10		
	III		1	3		
	ei kalastanut	1	2	127		
muu koski	I	1		4		
	II	2	2	8		
	III		1	3		
	ei kalastanut	1	1	108	4	

KUVAILEHTI

<i>Julkaisija</i>	Uudenmaan ympäristökeskus	<i>Julkaisu-aika</i>	joulukuu 2007
<i>Tekijä(t)</i>	Ari Haikonen		
<i>Julkaisun nimi</i>	Kalastus ja saaliit Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006		
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja 11/2007		
<i>Julkaisun teema</i>			
<i>Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut</i>	Julkaisu on saatavana internetistä: http://www.ymparisto.fi/uus/julkaisut		
<i>Tiivistelmä</i>	<p>Vuosina 1990-1997 Itä-Uudellamaalla sijaitsevaa Taasianjokea perattiin. Taasianjokeen istutettiin täplärapuja ja vaellussiian poikasia vuosina 1997-2004. Näillä ns. kompensatioistutuksilla korvattiin perkauksista kala- ja rapukannoille sekä kalastukselle aiheutuneita haittoja.</p> <p>Taasianjoen ympäryskuntien alueella toteutettiin kalastustiedustelu huhti-toukokuussa 2007. Kyselyllä haluttiin selvittää Taasianjoesta ja sen edustalla sijaitsevasta Kullanlahdesta vuonna 2006 saatuja kala- ja rapusaaliita. Kalastustiedustelun ensisijaisena tarkoituksena oli seurata Taasianjoen kompensatioistutusten tuloksellisuutta. Kyselyn toteutti Kala- ja vesitutkimus Oy Uudenmaan ympäristökeskuksen tilauksesta.</p> <p>Kyselyn vastausaktiivisuus oli 66 %. Kyselyyn vastanneista ruokakunnista 16 % oli kalastanut alueella. Heistä saalista oli saanut 92 %. Taasianjoella ja Kullahdella harjoitettiin pääosin virkistyskalastusta. Käytetyin pyydys olikin katiska. Kalastus ajoittui kesäkuukausille, joskin Kullanlahdessa oli myös aktiivista talvikalastusta.</p> <p>Kaikkiaan tiedustelualueelta saatiin 6 426 kiloa kalaa. Eniten saaliiksi saatiin haukia ja ahvenia. Myös särkiä ja lahnoja saatiin runsaasti saaliiksi. Rapuja saatiin kaikkiaan 2 749 kappaletta, joista suurin osa oli täplärapuja. Myös jokirapuja ilmoitettiin saaliiksi. Täplärapu ja jokirapu näyttäisivät lisääntyneen luonnollisesti tämän kyselyn perusteella.</p> <p>Taasianjoen on istutettu siikoja ja harjuksia. Vastaajat ilmoittivat saaneensa saaliiksi vain muutamia siikoja. Myös muutamista harjuksista oli havaintoja. Harjukset saattavat olla luonnonkudusta peräisin.</p> <p>Taasianjoella ja Kullanlahdella kalastaneet olivat pääosin tyytyväisiä kalasaaliisiinsa. Monien mielestä myös rapusaaliit ovat lisääntyneet joessa. Suuri osa vastaajista haluaisi saada tietoja kalastusmahdollisuuksista ja kalastuslupien saamisesta.</p>		
<i>Asiasanat</i>	kalat, kalastus, kalanistutus, istutus, rapu, täplärapu, siika, ravustus, joenperkaus, kyselytutkimus, otanta, tulokset, Itä-Uusimaa, Taasianjoki		
<i>Rahoittaja/ toimeksiantaja</i>	Uudenmaan ympäristökeskus		
	ISBN (nid.)	ISBN	ISSN (pain.)
	-	978-952-11-2845-5 (PDF)	-
	ISSN		1796-1742 (verkkoy.)
	<i>Sivuja</i>	<i>Kieli</i>	<i>Luottamuksellisuus</i>
	35	suomi	Hinta (sis. alv 8 %)
			-
<i>Julkaisun myynti/ jakaja</i>			
<i>Julkaisun kustantaja</i>	Uudenmaan ympäristökeskus, Asemapäällikönkatu 14, PL 36, 00521 Helsinki. Puh. 020 490 101 (vaihe), 020 690 161 (asiakaspalvelu). Faksi 020 490 3200. Sähköposti: kirjaamo.uus@ymparisto.fi , Internet: www.ymparisto.fi/uus		
<i>Painopaikka ja -aika</i>			

PRESENTATIONSBLAD

<i>Utgivare</i>	Nylands miljöcentral	<i>Datum</i>	December 2007	
<i>Författare</i>	Ari Haikonen			
<i>Publikationens titel</i>	Kalastus ja saaliit Taasianjoella ja Kullanlahdella vuonna 2006 (Fisket och fångsterna år 2006 i Tessjöån och i Kullafjärden)			
<i>Publikationsserie</i>	Nylands miljöcentrals rapportter 11/2007			
<i>Publikationens tema</i>				
<i>Publikationens delar/ andra publikationer inom samma projekt</i>	Publikationen finns tillgänglig på internet: http://www.miljo.fi/uus/publikationer			
<i>Sammandrag</i>	<p>Under åren 1990-97 rensades Tessjöån i Östra Nyland. Signalkräfter och yngel av älvsik utplanterades i Tessjöån åren 1997-2004. Syftet med dessa s.k. kompensationsutplanteringar var att ersätta de skador som fisk- och kräftbestånden samt fisket lidit då ån rensades.</p> <p>I kommunerna runt Tessjöån genomfördes en fiskeenkät i april-maj 2007 i syfte att utreda fisk- och kräftfångsterna i Tessjöån och Kullafjärden år 2006. Den primära avsikt var att följa med kompensationsutplanteringarnas lönsamhet i Tessjöån. Enkätundersökningen gjordes av Kalaja vesitutkimus Oy på uppdrag av Nylands miljöcentral.</p> <p>Svarsfrekvensen var 66 %. Av de hushåll som besvarade enkäten hade 16 % fiskat i Tessjöån eller på Kullafjärden och av dem hade 92 % erhållit fångst. De flesta idkade fritidsfiske och i allmänhet med katsa. De flesta fiskade under sommarmånaderna, men på Kullafjärden förekom även aktivt vinterfiske.</p> <p>Den sammanlagda fångsten uppgick till 6426 kg fisk i enkätområdet. Fångsterna bestod till största del av gädda och abborre, men även av mört och braxen. I Tessjöån fångades totalt 2749 kräftor, de flesta var signalkräfter, men även några flodkräftor. Utgående från enkäten verkar det som om både flodkräftan och signalkräftan förökar sig naturligt.</p> <p>Sik och harr har utplanterats i Tessjöån. Enkätsvaren visar emellertid att endast ett fåtal sikar har fångats. Även harr har observerats, vilket torde betyda att harren förökar sig naturligt i ån.</p> <p>De som fiskat i ån och på Kullafjärden var i princip nöjda med sina fiskfångster. Många tyckte även att kräftfångsterna har ökat. Flertalet av de svarande hushållen önskade få information om möjligheterna att fiska och om försäljning av fisketillstånd.</p>			
<i>Nyckelord</i>	fiskar, fiske, fiskutplantering, plantering, kräfta, signalkräfta, sik, kräftfiske, årensning, enkätundersökning, sampling, resultat, Östra Nyland, Tessjöån			
<i>Finansiär/ uppdragsgivare</i>	Nylands miljöcentral			
	ISBN (hft.)	ISBN	ISSN (print)	ISSN
	-	978-952-11-2845-5 (PDF)	-	1796-1742 (online)
	<i>Sidantal</i>	<i>Språk</i>	<i>Offentlighet</i>	<i>Pris (inneh. moms 8 %)</i>
	35	finska	offentlig	-
<i>Beställningar/ distribution</i>				
<i>Förläggare</i>	Nylands miljöcentral, Stinsgatan 14, PB 36, 00521 Helsingfors. Tel. +358 20 490 101 (växel), 020 690 161 (kundservice). Fax +358 20 490 3200. E-post: kirjaamo.uus@ymparisto.fi, Internet: www.miljo.fi/uus			
<i>Tryckeri/ tryckningsort och -år</i>				

Itä-Uudellamaalla Lapinjärven ja Ruotsinpyhtään kuntien kautta Suomenlahteen laskevaan Taasian-jokeen istutettiin 17 000 täpläräpua ja 28 000 vaellussiiian poikasta vuosina 1997 - 2004. Näillä ns. kompensatioistutuksilla korvattiin vuosien 1990 - 1997 aikana toteutettujen perkausten aiheuttamia kalataloudellisia haittoja. Tässä raportissa kerrotaan keväällä 2007 toteutetusta kalastustiedustelusta, jolla selvitettiin istutusten tuloksellisuutta.



UUDENMAAN
YMPÄRISTÖKESKUS
NYLANDS
MILJÖCENTRAL

Uudenmaan ympäristökeskus
PL 36, 00521 Helsinki
puh. 020 490 101 (vaihde)
puh. 020 690 161 (asiakaspalvelu)
www.ymparisto.fi/uus

ISBN 978-952-11-2845-5 (PDF)

ISSN 1796-1742 (verkkoj.)